

Sygn. akt : II AKa 199/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2006 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Bożena Brewczyńska
Sędziowie	SSA Witold Mazur (spr.) SSA Paweł Węgrzynek
Protokolant	Izabela Rybok

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Wandy Barańskiej

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2006 r. sprawy

R. B. ur. (...) w Ż.

syna Z. i A.

oskarżonego z art. 207§2 kk i inne

na skutek apelacji prokuratora i obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Wydział Zamiejscowy
w Wodzisławiu Śląskim z dnia 14 marca 2006 r. sygn. akt. V K 1/06

1/ zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że eliminuje z opisu czynu przypisanego oskarżonemu R. B. w punkcie 1 wyroku słowa

„w szczególny okrutny sposób” i ustala, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa określonego w art. 207§1 kk i art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (Dz. U. nr 111, poz. 724) w zw. z art. 11§2 kk i na podstawie przepisu art. 207§1 kk w zw. z art. 11§3 kk wymierza mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

2/ na podstawie art. 63§1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu R. B. okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 8 września 2005r. do dnia 22 czerwca 2006r. ;

3/ w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy

4/ zasądza od oskarżonego R. B. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym opłatę za obie instancje w kwocie 300 (trzysta) złotych.

Sygn. akt II AKa 199/06

UZASADNIENIE

R. B. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od 1990r. do dnia 8 września 2005r. w R., stosując szczególne okrucieństwo, znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją żoną M. B. (1) oraz dziećmi A. B., M. B. (2) z d. B., K. B. i T. B. w ten sposób, że bił ich i kopał po całym ciele, popychał, rzucał w nich przedmiotami, powodując obrażane ciała w postaci słuźceń i zasinieć, groził im pozbawieniem życia, podpaleniem i wyrzuceniem z mieszkania, oddawał w ich kierunku strzały z broni pneumatycznej, wyzywał ich słowami uznanymi powszechnie za wulgarne i obelżywe, natomiast w 2002r. ugodził M. B. (1) nożem w lewą nogę, powodując ranę ciętą uda, a w dniu 3 sierpnia 2001r. ugodził widelcem w łokieć K. B. powodując ranę kłutą tej okolicy,

to jest o czyn z art.207§2kk

II. w 2000r. w R., działając w zamiarze zaboru mienia, posługując się nożem i grożąc M. B. (1) pozbawieniem życia, spowodował u niej ranę kłutą prawego ramienia i usiłował dokonać na jej szkodę kradzieży pieniędzy w nieokreślonej kwocie., lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowę wydania pieniędzy przez pokrzywdzoną,

to jest o czyn z art.13§1kk w zw. z art.280§2kk

III. w 2003r. w R. poprzez oddanie strzału z broni pneumatycznej uśmiercił świnkę morską,

to jest o czyn z art.35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r.

o ochronie zwierząt

IV. w sierpniu 2004r. w R. poprzez oddanie strzału z broni pneumatycznej uśmiercił kanarka,

to jest o czyn z art.35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r.

o ochronie zwierząt

Sąd Okręgowy w Gliwicach w V Wydziale Karnym Zamiejscowym
w W. wyrokiem z dnia 14 marca 2006r. wydanym w sprawie V K 1/06 orzekł:

1.oskarżonego R. B. uznał za winnego tego, że w okresie od 1990r. do dnia 8 września 2005r. w R., w szczególności okrutny sposób znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją żoną M. B. (1) oraz dziećmi A., K. i T. B. oraz M. B. (2) z d. B., w ten sposób, że bił ich, kopał, popychał, szarpał, rzucał różnymi przedmiotami, wyzywał wulgarnymi słowami, grożąc między innymi pozbawieniem życia, podpaleniem, wyrzuceniem z domu, a także strzelając do świnki morskiej i kanarka w 2004r. i sierpniu 2005r. spowodował śmierć tych zwierząt oraz spowodował ranę ciętą uda lewej nogi u M. B. (1) przez ugodzenie jej nożem w 2002r., a 3 sierpnia 2001r. ugodził widelcem w łokieć syna K., co spowodowało u niego ranę kłutą w tym miejscu, czym wyczerpał znamiona występku z art.207§2kk i za to na mocy tego przepisu skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności,

2. oskarżonego R. B. uniewinnił od czynu zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia i w tym zakresie kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa,

3. na mocy art.63§1kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności oskarżonemu R. B. zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 8 września 2005r. do dnia 14 marca 2006r.,

4. na mocy art.29 ust.1 ustawy Prawo o Adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. L. kwotę 1.020 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony z urzędu,

5. na mocy art.624§1kpk w zw. z art.627kpk i art.17ust.1 ustawy o opłatach

w sprawach karnych zasądził od oskarżonego R. B. na rzecz Skarbu Państwa wydatki w kwocie 1.300 zł, zwalniając go od ponoszenia pozostałych wydatków i opłaty, obciążając nimi Skarb Państwa.

Od wyroku apelacje złożyli prokurator i obrońca oskarżonego R. B..

Na podstawie art.425kpk i art.444kpk prokurator zaskarżył powyższy wyrok na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej uznania zarzucanych R. B. przestępstw z art.35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt za przejaw psychicznego znęcania się nad rodziną.

Powołując się na przepis art.438pkt1kpk rozstrzygnięciu zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. art.35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt, polegającą na dokonaniu wadliwej oceny przestępczego charakteru czynów zarzucanych oskarżonemu R. B. w punktach III i IV aktu oskarżenia, a skutkującą uznaniem ich za zachowanie wypełniające znamiona przestępstwa określonego w art.207kk i niezastosowanie tego przepisu pomimo obowiązku jego zastosowania, podczas gdy ustalenia faktyczne poczynione w niniejszej sprawie wskazują na to, iż oskarżony wypełnił ustawowe znamiona przestępstwa z art.35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt.

Podnosząc powyższy zarzut autor apelacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I-szej instancji.

Obrońca oskarżonego R. B. zarzucił wyrokowi:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał ustawowe znamiona czynu opisanego w art.207§2kk,
2. naruszenie przepisu prawa materialnego a to art.53kk poprzez jego błędną interpretację i złe zastosowanie polegające na wymierzeniu oskarżonemu R. B. kary rażąco surowej.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu R. B. kary pozbawienia wolności w dolnych granicach ustawowego zagrożenia z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na stosowny okres próby, przy jednoczesnym przyjęciu, że dopuścił się popełnienia przestępstwa opisanego w art.207§1kk albo o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I-szej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje prokuratora i obrońcy oskarżonego R. B. w odnośnie podniesionych zarzutów i zawartych w nich wniosków są częściowo trafne

i w tym zakresie zasługują na uwzględnienie, natomiast co do sformułowanych żądań zmierzających w kierunku uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I-szej instancji do ponownego rozpoznania nie znajdują racjonalnego uzasadnienia oraz nie mogą być w tej części uwzględnione.

Sąd Okręgowy w sposób poprawny przeprowadził postępowanie dowodowe, uwzględnił wszystkie dowody zaoferowane przez strony procesowe i doszedł do prawidłowego przekonania, że oskarżony R. B. znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją żoną M., córkami A. i M. oraz synami K. i T.. Zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i na rozprawie głównej on przyznał się częściowo do tego czynu, a jego wyjaśnienia korelują w tym zakresie z zeznaniami świadków A. K., R. K., M. S. i A. O. oraz znajdują potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji lekarskiej, opinii biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej odnośnie rodzaju i charakteru obrażeń ciała odniesionych przez pokrzywdzonych M. B. (1) i K. B. oraz w treści dokumentacji sporządzonej przez funkcjonariuszy Policji, po przeprowadzonych interwencjach domowych, na okoliczność stwierdzonych przypadków przemocy w rodzinie w październiku 2004r. oraz styczniu, kwietniu i czerwcu 2005r. Pomimo tego, że osoby najbliższe dla oskarżonego R. B. i jednocześnie pokrzywdzone w niniejszej sprawie, w trakcie przewodu sądowego, skorzystały z prawa do odmowy składania zeznań, to ta okoliczność w żaden sposób nie osłabiła wartości pozostałych dowodów zebranych w sprawie.

Zaprezentowana przez Sąd I-szej instancji ich ocena jest obiektywna i rzeczowa. Uwzględnia wskazania wiedzy, doświadczenia życiowego oraz zasad logicznego rozumowania. Sąd I-szej instancji badał i uwzględniał okoliczności przemawiające zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego R. B., zgodnie z zasadą wyrażoną w art.4kpk. Przeprowadzona w tym zakresie analiza oraz ocena zebranego materiału dowodowego jest przekonująca i nie nosi cechy dowolności. Mieści się ona w granicach określonych przez przepis art.7kpk. Z tych też względów Sąd Okręgowy nabrał słusznego przekonania, że oskarżony R. B. w okresie od 1990r. do dnia 8 września 2005r.

w R., znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją żoną M. B. (1) oraz dziećmi A., K. i T. B. oraz M. B. (2)

z d. B. w ten sposób, że ich bił, kopał, popychał, szarpał, rzucał różnymi przedmiotami, wyzywał wulgarnymi słowami, grożąc między innymi pozbawieniem życia, podpaleniem, wyrzuceniem z domu oraz spowodował ranę ciętą uda lewej nogi u M. B. (1) przez ugodzenie jej nożem w 2002r.,

a 3 sierpnia 2001r. ugodził widelcem w łokieć syna K., co

spowodowało u niego ranę kłutą w tym miejscu, a ponadto strzelając do świnki morskiej i kanarka spowodował śmierć tych zwierząt.

Okoliczność związana z fizycznym i psychicznym znęcaniem się oskarżonego R. B. nad wyżej wymienionymi członkami jego rodziny nie była zresztą kwestionowana w apelacji przez jego obrońcę, który jedynie stwierdził, że jego działanie nie wypełniło znamion przestępstwa z art.207§2kk zawierającego odmianę typu kwalifikowanego znęcania się ze względu na stosowanie przez znęcającego się szczególnego okrucieństwa. Natomiast przyznał, że materiał dowodowy daje niewątpliwie podstawę do przypisania oskarżonemu popełnienia przestępstwa określonego w art.207§1kk.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji prokuratora należy ją częściowo uwzględnić. Na gruncie niniejszej sprawy pozostaje poza sporem to, że oskarżony R. B. strzelając z wiatrówki uśmiercił świnkę morską i kanarka. Zwierzęta te należały do jego dzieci. Przepis art.6 ustawy z dnia

21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (Dz. U. Nr 111, poz.724 ze zm.) zabrania nieuzasadnionego i niehumanitarnego zabijania zwierząt. Z kolei przepis

art.33 ust.1 tej ustawy wymienia przypadki uzasadniające uśmiercanie zwierząt, wskazując na potrzeby gospodarcze, względy humanitarne, konieczność sanitarną, potrzeby nauki lub nadmierną agresywność, powodującą bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego. Żadna z tych przesłanek nie wystąpiła na gruncie niniejszej sprawy. W tej sytuacji zachowanie oskarżonego R. B. było całkowicie nieuzasadnione i niczym nie usprawiedliwione. Biorąc pod uwagę różne daty tych czynów, rozmiary zwierząt i wielkość śrutu należy wykluczyć, aby jego zachowanie było przypadkowe. Strzelając do tych zwierząt umyślnie je uśmiercił. Ocena jego zachowania prowadzi do wniosku, jak słusznie uznał sąd orzekający, że świadomie i umyślnie uśmiercił te zwierzęta i był to element psychicznego znęcania się nad członkami swojej rodziny. Jego działanie było ponadto podyktowane również chęcią sprawienia przykrości członkom rodziny, wyrazem zademonstrowania swej siły, poczucia bezkarności i podporządkowania ich swojej woli. Zastosowana w tym przypadku przemoc skierowana została do otoczenia osób pokrzywdzonych, czyli zwierząt i miała na celu oddziaływanie na ich świadomość oraz wolę.

W tej sytuacji dzieląc argumentację skarżącego, że te czyny oskarżonego R. B. były z jednej strony elementami znamion przestępstwa znęcania się określonego w art.207kk i jednocześnie wypełniły znamiona przestępstwa określonego w art. 35ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt, należało przyjąć konstrukcję kumulatywnego zbiegu przepisów ustawy

w oparciu o treść art.11§2kk. Doszło zatem tutaj do obrazu przepisu prawa materialnego, a to art.35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt, poprzez jego niezastosowanie, pomimo, że z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, że oskarżony R. B. wypełnił ustawowe znamiona tego przestępstwa.

Odnosząc się z kolei do apelacji obrońcy oskarżonego R. B. to uznać należy za słuszny zarzut błędnego zakwalifikowania jego zachowania jako wypełniającego znamiona czynu z art.207§2kk. Zebrane w sprawie dowody w żaden sposób nie wskazują na to, aby sprawca zastosował drastyczne metody działania i w wyjątkowy sposób dotkliwie

powodował bardzo silne cierpienia fizyczne i psychiczne swoich ofiar. Przy kwalifikowaniu jego zachowania jako szczególnie okrutnego, należy mieć na uwadze subiektywny odbiór tego czynu przez osoby pokrzywdzone. W niniejszej sprawie trudno to ocenić z powodu skorzystania przez osoby najbliższe dla oskarżonego z prawa do odmowy składania zeznań. Z kolei z innych dowodów zgromadzonych w sprawie nie wynika, że oskarżony R. B. zastosował takie środki przemocy fizycznej oraz wyrządził osobom pokrzywdzonym takie cierpienia psychiczne, które wykraczałyby poza zakres niezbędny do przełamania ich oporu i woli.

W jego działaniu trudno dopatrzeć się drastycznych metod działania, które w wyjątkowo dotkliwy sposób spowodowały bardzo silne cierpienia fizyczne lub psychiczne dla osób pokrzywdzonych.

W tej sytuacji dzieląc w tym zakresie zarzut obrońcy oskarżonego R. B. oraz wcześniej omówiony zarzut prokuratora oraz absolutnie nie widząc potrzeby oraz konieczności uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, istnieje podstawa do zmiany zaskarżonego wyroku i uznania, iż przypisany oskarżonemu R. B. czyn wyczerpał znamiona przestępstwa określonego w art.207§1kk i art. 35ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r.o ochronie zwierząt (Dz. U Nr 111, poz. 724) w zw. z art.11§2kk i na podstawie art.207§1kk w zw. z art.11§3kk wymierzenia mu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzeczona kara pozbawienia wolności w bezwzględnym wymiarze odpowiada dyrektywom sądowego wymiaru kary określonym w art. 53kk. Jest współmierna do stopnia zawinienia sprawcy oraz adekwatna do społecznej szkodliwości popełnionego i przypisanego mu przestępstwa, naruszającego różne dobra prawne. Uwzględnia rodzaj i charakter dokonanego czynu, właściwości i warunki osobiste sprawcy, jego dotychczasowy sposób życia oraz okoliczność, iż do tej pory nie był karany. W ocenie Sądu Apelacyjnego kara ta jest słuszna i sprawiedliwa. Nie może uchodzić za nadmiernie surową oraz nie stanowi też wyrazu nieuzasadnionej pobłażliwości dla tego typu zachowań godzących w dobro rodziny. Powinna wpłynąć na oskarżonego wychowawczo, działać zapobiegawczo oraz stanowić przykładową naukę na przyszłość. Nie przekracza granic bezprawia i stopnia karygodności. Została wymierzona we właściwych granicach ustawowego zagrożenia i absolutnie nie nosi cech nadmiernej surowości. Popełniony czyn zabroniony zawiera duży ładunek społecznej szkodliwości, stanowiąc poważne niebezpieczeństwo dla porządku prawnego i wymaga przykładowego ukarania. Brak jest jakichkolwiek przesłanek dla jej warunkowego zwieszenia. Niewątpliwie uzmysłowi oskarżonemu R. B. naganność takiego postępowania oraz powinna wdrożyć go do przestrzegania porządku prawnego, norm moralnych i zasad współżycia społecznego oraz spełnić swoje cele w zakresie prewencji ogólnej jak i szczególnej.

Na podstawie art.63§1kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności oskarżonemu R. B. zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 8 września 2005r. do dnia 22 czerwca 2006r.

Mając na uwadze wszystkie wymienione okoliczności, Sąd Apelacyjny mienił zaskarżony wyrok w zakresie opisu czynu , jego kwalifikacji prawnej i wymiaru kary w sposób wyżej omówiony oraz uznając go w pozostałej części za słuszny i prawidłowy, na mocy art. 437&1kpk utrzymał go w mocy wobec oskarżonego R. B..

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 10 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. Nr. 49, poz. 223 ze zm.) i art. 636§1kpk, mając na uwadze sytuację majątkową i dochody z tytułu emerytury osiągnięte przez oskarżonego R. B..